

Licencovanie softvéru

Software Licencing

Katarína ONDROVIČOVÁ, Radomír PIVODA, Kristina KŮDELÍKOVÁ, Jiří ŠVEJDA¹

ABSTRAKT

Problematika softvérových licencií sa neustále vyvíja o nové druhy licencií a nové spôsoby distribúcie softvéru. Aj napriek súčasnej zjavnej popularite cloud computingu a modelu software as a service sa v praxi aj naďalej budeme stretávať s kombináciou „tradičných“ typov softvérových licencií, ktoré budú zodpovedať potrebám jednotlivých užívateľov. Článok predkladá základný prehľad problematiky licencovania softvéru a právnych aspektov vývoja softvéru a opisuje typy licencií k softvéru s príkladmi výhod a nevýhod jednotlivých licenčných typov pre poskytovateľa a nadobúdateľa licencie. Porovnaním týchto základných licenčných typov dochádzame k záveru, že správna voľba licenčného typu závisí od množstva kritérií, tak z pohľadu funkčnosti a bezpečnosti softvéru, ako aj z pohľadu maximalizácie zisku poskytovateľa licencie. Vývoj v tejto oblasti nie je možné jednoznačne predikovať a bude závisieť aj od vývoja technológií, ktoré budú softvér na svoju činnosť využívať, ako sú technológie internetu vecí alebo umelej inteligencie.

ABSTRACT

The topic of software licensing is constantly evolving with new types of licenses and new ways of software distribution. Despite the current apparent popularity of cloud computing and software as a service model, in practice we will continue to encounter a mix of „traditional“ types of software licenses meeting the needs of individual users. This article provides a basic overview of the software licensing topic and legal aspects of software development and describes the types of software licenses with examples of the advantages and disadvantages of each license type for licensor and licensee. Comparing these basic license types, we concluded that the correct selection of license type depends on a many criteria, in terms of software functionality and security and as well as in terms of maximizing the licensor's profit. Developments in this area cannot be clearly predicted and will also depend on the development of technologies that will use the software to operate, such as internet of things or AI technologies.

Kľúčové slová

počítačový program, softvér, licencia, licenčná zmluva, cloud computing, SaaS, druhotné softvérové licencie, open source softvér, proprietárny softvér, vendor lock-in

Key words

computer program, software, license, license agreement, cloud computing, SaaS, used software licenses, exhaustion of IP rights, open source software, proprietary software, vendor lock-in

Úvod

Voľba správneho licenčného typu môže byť rozhodujúca pre úspech alebo neúspech novovytváraného a ponúkaného počítačového programu. Túto voľbu musí „výrobca“ softvéru urobiť už na samotnom začiatku vývoja a táto voľba tiež zásadným spôsobom ovplyvňuje vývoj. Samotným vhodným výberom licenčného typu a spôsobu distribúcie softvéru ale otázka licencovania softvéru nekončí. Okrem

správne zvoleného typu je nutné konkrétne licenčné podmienky tiež správne nastaviť. Orientácia v základných typoch licencií je pre výrobcu softvéru nevyhnutná, no nemusí byť úplne postačujúca a v tomto neustále sa vyvíjajúcom odvetví je vhodné sa poradiť s odborníkmi. Tento článok sa zamýšľa nad jednotlivými typmi licencií a ukazuje niektoré výhody a nevýhody, ktoré je odporúčané pri voľbe správneho licenčného typu zohľadniť.

¹ JUDr. Katarína Ondrovičová, Senior Associate v Bird & Bird, s. r. o., advokátska kancelária, Apollo Business Center II, Prievozská 4, 821 09 Bratislava, Slovensko, 00421917128291, katarina.ondrovicova@twobirds.com;
Mgr. Radomír Pivoda, Associate v Bird & Bird, s. r. o., advokátní kancelář, Na Příkopě 583/15, 110 00 Praha 1, Česká republika, 00420226030500, radomir.pivoda@twobirds.com;
Mgr. Kristina Kůdelíková, Junior Associate v Bird & Bird, s. r. o., advokátní kancelář, Na Příkopě 583/15, 110 00 Praha 1, Česká republika, 00420226030500, kristina.kudelikova@twobirds.com;
Mgr. Jiří Švejda, Junior Associate v Bird & Bird, s. r. o., advokátní kancelář, Na Příkopě 583/15, 110 00 Praha 1, Česká republika, 00420226030500, jiri.svejda@twobirds.com.

1 Počítačový program ako predmet autorsko-právnej ochrany

Problematika licencovania softvéru je pomerne široká, a preto predtým, ako sa jej začneme hlbšie venovať, je potrebné si vyjasniť základné pojmy. **Základná právna úprava podľa právneho poriadku Slovenskej republiky sa odvíja z Autorského zákona č. 185/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov²** (ďalej Autorský zákon alebo AZ).

Samotný pojem „softvér“ sa v Autorskom zákone nevyskytuje, zákon používa **pojem počítačový program** a v § 87 ods. 1 uvádza jeho zákonnú definíciu takto: „Počítačový program, ktorým je súbor príkazov a inštrukcií vyjadrených v akejkoľvek forme použitých priamo alebo nepriamo v počítači alebo v podobnom technickom zariadení, je chránený podľa tohto zákona, ak je výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora. Príkazy a inštrukcie môžu byť napísané alebo vyjadrené v zdrojovom kóde alebo v strojovom kóde. Súčasťou počítačového programu je aj podkladový materiál použitý na jeho vytvorenie. Myšlienky a princípy, na ktorých je založený prvok počítačového programu, vrátane tých, ktoré sú podkladom jeho rozhrania, nie sú chránené podľa tohto zákona.“

Z tejto legálnej definície vieme odvodiť jednak pozitívne, ako aj negatívne pojmové vymedzenie počítačového programu. Za počítačový program sa teda považuje súbor príkazov a inštrukcií, bez ohľadu na ich formu, ktoré sú použité priamo alebo nepriamo v počítači, či inom obdobnom technickom zariadení. V súčasnej dobe môže byť takýmto zariadením nielen telefón či hodinky, ale napríklad aj chladnička, požiarny hlásič alebo hračka. Príkazy a inštrukcie môžu byť napísané alebo vyjadrené ako tzv. zdrojový kód (source code) v niektorom z programovacích jazykov alebo ako strojový kód (object code alebo machine code) v podobe binárneho kódu jednotiek a núl.

Nato, aby počítačový program požíval autorskoprávnu ochranu, je nevyhnutné, aby spĺňal ďalší pojmový znak, a to tzv. **pôvodnosť**, t. j. bol výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora. Toto kritérium stanovené v Autorskom zákone je v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov³ (ďalej smernica 2009/24/ES), ktorá výslovne stanovuje (čl. 1 ods. 3): „Počítačový program je chránený, ak je pôvodný v tom zmysle, že je autorovým vlastným duševným výtvorom. Žiadne iné kritériá na určenie ochrany sa nepoužívajú.“ Na rozdiel od ostatných autorských diel sa pri počítačovom programe nevyžaduje splnenie znaku jedinečnosti, a teda predmetom autorsko-právnej ochrany môže byť počítačový program aj v prípade, že existuje (alebo bude vytvorený) podobný počítačový program alebo program s podobnými či dokonca rovnakými funkcionalitami, ak bude výsledkom kreatívnej činnosti autora.

Pristavíme sa ešte pri pojme autor, v zmysle Autorského zákona môže byť autorom (§ 13 ods. 1) len fyzická osoba, a teda v prípade, že počítačový program bude spĺňať ostatné znaky uvedené v zákone, ale vytvoril by ho napr. systém umelej inteligencie, takto vytvorený program nebude predmetom autorsko-právnej ochrany v zmysle platného Autorského zákona ako autorské dielo (čo však nevylučuje, že by mohli prichádzať do úvahy iné spôsoby ochrany).

Rovnako ako počítačový program bude chránený podkladový materiál, ktorý bol použitý na jeho vytvorenie, napríklad systémový dizajn alebo dokumenty softvérovej architektúry. Autorský zákon zhodne so smernicou 2009/24/ES chráni tiež podkladové materiály použité na jeho vytvorenie.

Môžeme zhrnúť, že do pozitívneho pojmového vymedzenia počítačového programu patrí: **zdrojový a strojový kód a podkladové materiály** (prípravný koncepčný materiál) použité na jeho vytvorenie.

Autorský zákon explicitne vylučuje spod ochrany samotné myšlienky a princípy, na ktorých sú založené prvky počítačového programu. Uvedené však opäť nevylučuje, že by tieto mohli byť inak chránené, napr. ako obchodné tajomstvo. Vylúčenie myšlienok a princípov spod autorsko-právnej ochrany je v súlade so smernicou 2009/24/ES, ako aj so všeobecne formulovanými výlukami spod autorsko-právnej ochrany podľa § 5 Autorského zákona.

Pre úplnosť pokladáme za vhodné spomenúť, že pojmy počítačový program a softvér nie sú totožné, najmä pokiaľ ide o technický význam týchto pojmov. Softvér je obvykle chápaný v širšom význame, napr. ako programové vybavenie počítača, a v najširšom význame môže zahŕňať tiež dáta, databázy a pod. Kým pojem počítačový program je definovaný priamo v Autorskom zákone, iné právne predpisy používajú pojem softvér, napr. zákon o dani z príjmov v § 13a (ako synonymum pre počítačový program); zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z. z., Zákonník práce č. 311/2001 Z. z., vyhláška č. 179/2020 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob kategorizácie a obsah bezpečnostných opatrení informačných technológií verejnej správy.

Vzhľadom na to, že rozdiely medzi pojmi softvér a počítačový program sú minimálne a v praxi sú obidva pojmy častokrát používané ako synonymá, budeme aj my na účely tohto článku ďalej používať tieto pojmy ako synonymá a v súvislosti s licencovaním softvéru sa bude mať na mysli softvér spĺňajúci pojmové znaky počítačového programu v zmysle Autorského zákona.

K pojmom softvér a počítačový program ešte na záver tohto teoretického úvodu uvádzame, že v praxi sa rozlišuje tzv. proprietárny, voľný a otvorený softvér.

Pod pojmom **proprietárny softvér** sa obvykle označuje softvér, s ktorým sa spájajú obmedzenia na jeho používanie a kopírovanie, obvykle stanovené nositeľom autorských práv (označovaným niekedy ako „výrobca“ softvéru).

² Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov.

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23.4.2009 o právnej ochrane počítačových programov.

V praxi je teda proprietárny softvér taký, ku ktorému majú jetkové práva vykonáva obvykle nejaká spoločnosť a právo na jeho používanie spravídla udeľuje za presne stanovených licenčných podmienok.

Od proprietárneho softvéru sa odlišuje tzv. **volný (free) softvér**. „Free“ neznamena zadarmo, ale označuje slobodu, ktoré sa s týmto softvérom spájajú (slobodu spustiť program na akýkoľvek účel, slobodu študovať a upravovať program, slobodu kopírovať program, slobodu vylepšiť program a poskytnúť vylepšenie verejnosti, aby bolo na úžitok celej spoločnosti).

Tzv. otvorený softvér (**open source software**) je softvér s otvoreným zdrojovým kódom, čo znamená, že je dostupný a je dovolené ho meniť. Príkladom takéhoto softvéru je Mozilla Firefox alebo Linux. Keďže slobodný a otvorený softvér majú celý rad spoločných znakov, niekedy sa spoločne označujú pod skratkou „FOSS“ (Free and Open Source Software).

Iné delenie softvéru, s ktorým sa možno stretnúť napr. pri zhotovovaní veľkých informačných systémov, je delenie na hotové **softvérové produkty** (niekedy označované tiež ako „krabicový“ softvér) a tzv. **softvér vyhotovený na zákazku** (bespoke alebo customized software). Povaha softvéru bude mať tiež vplyv na samotné licenčné podmienky, ktoré je potrebné pri hotových softvérových produktoch spravídla akceptovať tak, ako sú (bez možnosti ich negociovania alebo úpravy), kým pri softvéri zhotovenom na zákazku objednávateľ diela obsahujúceho takýto softvér obvykle licenčné podmienky k dodávateľom diskutuje a negociuje alebo v prípadoch verejných zákaziek sám stanovuje, aké licenčné podmienky bude v zmluve uzavreť cez verejné obstarávanie požadovať.

2 Licencia a náležitosti licenčnej zmluvy

Pojem licencia pochádza z latinčiny zo slova licere – dovoliť. V takomto význame ako povolenie na určitú činnosť alebo súhlas so zásahom do určitých práv sa používa vo viacerých právnych predpisoch a odvetviach. Autorský zákon tento pojem používa v § 65 ods. 1 takto: „Licenčnou zmluvou udeľuje autor nadobúdateľovi súhlas na použitie diela (ďalej len **licencia**).“ Zákon zavádza legislatívnu skratku a v autorsko-právnom význame sa pod pojmom licencia rozumie súhlas na použitie diela. Výraz „**použitie diela**“ je tiež potrebné chápať v autorsko-právnom význame ako použitie v zmysle § 19 ods. 4 AZ. Z uvedeného je zrejmé, že pojem licencia nie je totožný s pojmom licenčná zmluva, licenčná zmluva je širší pojem, ktorý zahŕňa nielen licenciu, ale obsahuje aj ďalšie náležitosti – vyžadované zákonom (podstatné náležitosti), ako aj náležitosti dohodnuté zmluvnými stranami.

Na licenčnú zmluvu týkajúcu sa softvéru sa bude aplikovať právna úprava podľa Autorského zákona a táto úprava

sa použije aj na vzťahy, v ktorých vystupujú podnikatelia, nakoľko právna úprava licenčnej zmluvy obsiahnutá v obchodnom zákonníku sa týka predmetov priemyselného vlastníctva. Kým úprava v obchodnom zákonníku je (s výnimkou úvodných ustanovení) dispozitívna, úprava v Autorskom zákone je založená na viacerých kogentných ustanoveniach, od ktorých sa strany nemôžu odchýliť.⁴

Náležitosti licenčnej zmluvy sú upravené priamo v Autorskom zákone, § 65 ods. 1, druhá veta: „Licenčná zmluva obsahuje najmä spôsob použitia diela podľa § 19 ods. 4, rozsah licencie, čas, na ktorý autor licenciu udeľuje, alebo spôsob jeho určenia a odmenu alebo spôsob jej určenia, ak sa autor s nadobúdateľom nedohodol na bezodplatnom poskytnutí licencie.“

2.1 Dielo, softvérové dielo

K podstatným náležitostiam licenčnej zmluvy patrí vymedzenie zmluvných strán, vymedzenie diela a súhlas autora na použitie diela. Správne a jednoznačné **vymedzenie diela** je kľúčové, nakoľko práve k dielu, ako je vymedzené v zmluve, sa udeľuje súhlas na použitie.

Pri licenciách k hotovým tzv. softvérovým produktom býva dielo častokrát vymedzené názvom softvéru, príp. číslom verzie a obvykle nedochádza k nejasnostiam. Dôležité je pamätať tiež na to, či sa licencia udeľuje tiež k následným verziám softvéru alebo (s čím sa možno stretnúť častejšie) k ďalšej verzii softvéru sa vyžaduje udelenie novej licencie.

Pri softvéri vytvorenom na zákazku môže byť takisto dielo vymedzené názvom, na ktorom sa strany dohodnú v zmluve, príp. zmluvné strany vymedzia dielo jeho technikou špecifikáciou a požadovanou funkcionalitou určenou napr. v prílohách k zmluve. V takýchto prípadoch sa obvykle neuzatvára samostatná licenčná zmluva, ale licenčná zmluva býva súčasťou zmluvy o dielo (príp. inej nepomenovanej zmluvy, na základe ktorej dodávateľ vytvorí dielo, príp. informačný systém, ktorého súčasťou je tiež softvér zhotovený na zákazku, príp. iné autorské diela).

Pri zhotovení komplexných softvérových diel býva výsledné zhotovené dielo častokrát kombináciou softvéru, ktorý má rôzny charakter – jednak môže ísť o softvér existujúci už pred uzavretím zmluvy (napr. operačný alebo systémový softvér, príp. iné softvérové produkty, ktoré sa následne „customizujú“ – nastavujú sa im rôzne parametre a funkcionality podľa požiadaviek a potrieb zákazníka) a softvér vytvorený v rámci plnenia zmluvy, príp. k vytvoreniu výsledného diela sa môže použiť tiež tzv. open source software. V takýchto prípadoch komplexných softvérových diel je potrebné, aby **zmluva zohľadnila rôzny charakter dodávaného softvéru a rôzny právny režim, ktorý sa k nim viaže**. K jednotlivým počítačovým programom sa v praxi budú viazať rôzne licenčné podmienky a zmluva o vytvorení takéhoto softvéru bude spravídla obsahovať viaceré rôzne licenčné zmluvy. Hotové softvérové produkty,

4 ADAMOVÁ, Z., HAZUCHA, B. 2018. *Autorský zákon. Komentár*. Bratislava: C. H. Beck, 2018. s. 470. ISBN 9788089603589.

ktoré existovali pred uzavretím zmluvy (v IT zmluvách sa možno stretnúť so širším výrazom „background intellectual property“), budú obvykle poskytované za podmienok stanovených nositeľom majetkových autorských práv (v praxi je často používaný pojem „výrobca softvéru“), ktorým je obvykle iný subjekt ako dodávateľ (zhotoviteľ) komplexného softvérového diela, ktorý ho zhotovuje na zákazku podľa zmluvy o dielo alebo obdobnej zmluvy. Takýto zhotoviteľ diela obvykle hotový softvér (v praxi často označovaný tiež ako „softvér tretích strán“) získal za určitých zmluvných (licenčných) podmienok stanovených jeho „výrobcom“, a teda môže ho poskytovať ďalším subjektom len v súlade s týmito licenčnými podmienkami, ktorými je viazaný. V opačnom prípade by mohlo dôjsť k porušeniu práv duševného vlastníctva takýchto tretích osôb (tzv. výrobcu softvéru). Preto pri koncipovaní licenčných podmienok, ktoré bývajú zahrnuté napr. v zmluve o dielo, je potrebné rozlišovať, z akého softvéru bude komplexné dielo tvorené.

Softvér vyhotovený na zákazku v rámci plnenia zmluvy a softvér vyhotovený „mimo“ plnenia zmluvy bude obvykle mať stanovené rôzne spôsoby použitia diela. Kým pre softvér vyhotovený v rámci plnenia zmluvy nebude zmluvná voľnosť zhotoviteľa a objednávateľa v zásade obmedzená, pre softvér tretích strán bude zmluvná voľnosť obmedzená zásadou *nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet*. Zhotoviteľ teda bude môcť k takému softvéru udeliť len takú licenciu, ktorá je v súlade s licenčnými podmienkami stanovenými jeho „výrobcom“. V praxi sa tiež stáva, že licenčná zmluva s takou tretou stranou nemusí byť uzavretá medzi zhotoviteľom a objednávateľom, ale licenčná zmluva sa uzatvára priamo medzi objednávateľom a tretou stranou – tzv. „výrobcom“ hotových softvérových produktov na základe „odkliknutia“ súhlasu s licenčnými podmienkami (tzv. „click-wrap“ alebo „browse wrap“). Takáto licenčná zmluva sa spravidla riadi právom štátu, ktorý je uvedený v takých licenčných podmienkach a nie našim Autorským zákonom. Pri takýchto situáciách je vhodné pamätať na to, či tento „klik“ (odsúhlasenie licenčných podmienok výrobcu) uskutoční objednávateľ, alebo v jeho mene (napr. pri inštalácii) zhotoviteľ, pričom ak má v zmysle licenčných podmienok „výrobca“ vzniknúť licenčná zmluva medzi „výrobcom“ a objednávateľom, v takom prípade by objednávateľ mal v zmluve tiež splnomocniť zhotoviteľa na odsúhlasenie licenčných podmienok výrobcu v mene objednávateľa.

Zmluvná voľnosť zhotoviteľa a objednávateľa bude čiastočne obmedzená tiež, ak na zhotovenie diela bol použitý nejaký open source software (OSS), ku ktorému sa viaže tzv. copyleft licencia. Táto licencia síce umožňuje open source softvér meniť, ale odvodené dielo musí so sebou niesť rovnaké licenčné podmienky ako OSS použitý na jeho zhotovenie.

Vzhľadom na rôzne právne režimy – rôzne licenčné podmienky, ktoré sa môžu viazať na rôzny softvér použitý pri zhotovení diela (systému), je potrebné sa už pri koncipovaní zmluvy zamyslieť nad tým, aké rôzne autorské diela tvoria zhotovovaný systém a akú majú povahu (proprietárny

softvér tretích strán, open source softvér, softvér zhotovený v rámci plnenia zmluvy atď.) a následne licenčnú zmluvu (licenčné ujednania) koncipovať s ohľadom na to a prípadné obmedzenia zmluvných strán. Samozrejme, že problematika autorských diel tvoriacich informačný systém je oveľa širšia, keďže tento môže zahŕňať aj iné autorské diela ako počítačové programy (napr. databázy, príp. dokumenty, ktoré sú autorským dielom), ale na účely tohto článku sme uviedli len príklady týkajúce sa počítačových programov.

2.2 Zmluvné strany, poskytovateľ a nadobúdateľ licencie, sublicencie

K podstatným náležitostiam licenčnej zmluvy patrí pochopiteľne tiež určenie zmluvných strán. Tu podotýkame, že vo vzťahu k subjektu, ktorý licenciu udeľuje, Autorský zákon nepoužíva pojem „poskytovateľ licencie“ (tento pojem je výslovne použitý v obchodnom zákonníku a licenčnej zmluve na predmety priemyselného vlastníctva), ale používa pojem „autor“, pričom podľa § 74 AZ, ak majetkové práva vykonáva iná osoba, ustanovenia o licenčnej zmluve sa uplatnia primerane. Z toho vyplýva, že v súvislosti s licenčnou zmluvou sa pojem autor chápe v širšom význame a rozumie sa ním **nositeľ práv podľa §13 ods. 4 AZ**.

Podľa par. 13 ods. 4 AZ: „Ustanovenia tohto zákona o autorovi sa vzťahujú aj na jeho dedičov, na osobu, ktorá je nadobúdateľom výhradnej licencie podľa § 70 ods. 2 v rozsahu nadobudnutej výhradnej licencie, a na osobu, ktorá vykonáva majetkové práva autora na základe tohto zákona (ďalej len „nositeľ práv“), ak z ich povahy nevyplýva iné.“

V praxi tak licenčnú zmluvu k softvérovým dielam nebude obvykle uzatvárať autor (ktorým sa v užšom význame rozumie len fyzická osoba, ktorá svojou tvorivou duševnou činnosťou dielo vytvorila), ale **nositeľ majetkových autorských práv**. Takýmto nositeľom môže byť napr. zamestnávateľ, ak bolo dielo vytvorené osobami v pracovnom pomere, čo sa vzťahuje aj na počítačové programy. Vzhľadom na to, že licenčnú zmluvu obvykle neuzatvára autor (v užšom význame fyzickej osoby, ktorá dielo vytvorila), budeme na účely tohto článku ďalej používať pojem „**poskytovateľ licencie**“.

Poskytovateľom licencie môže byť tiež subjekt, na ktorý bola licencia postúpená – postupník. Vzhľadom na to, že pri postúpení práv postupca práva, ktoré postupuje, stráca, postúpenie licencie v praxi nebýva časté. Oveľa častejšie sa možno stretnúť s tzv. sublicencovaním softvéru, kedy pôvodný nadobúdateľ licencie je oprávnený ďalej poskytovať súhlas na použitie diela (vo vymedzenom rozsahu) ďalším subjektom a sám právo dielo používať nestráca. Sublicencovanie je možné len so súhlasom poskytovateľa licencie, pričom tento súhlas môže byť udelený vopred (dohodnutý v licenčnej zmluve) alebo môže byť udelený aj následne. Pri softvéri zhotovenom na zákazku si objednávateľ často vymieňajú možnosť udelenia sublicencie priamo v licenčnej zmluve, napr. na svoje pridružené a dcérske spoločnosti. Ak toto nebolo dohodnuté priamo v pôvodne uzavretej licenčnej zmluve, môže byť súhlas na sublicencovanie

udelený dodatkom alebo aj jednostranným úkonom príslušného nositeľa majetkových práv.

Zákon síce nevyžaduje, aby možnosť sublicencovania bola dohodnutá písomne (okrem výhradných licencií), ale na zamedzenie neskorších sporov odporúčame, aby súhlas na sublicencovanie bol udelený písomne a tiež je vhodné, aby bolo bližšie špecifikované, na aké použitie sa vzťahuje. Sublicenčná zmluva musí byť uzavretá písomne vždy, ak je aj licenčná zmluva uzavretá písomne.

2.3 Použitie diela a ďalšie náležitosti licenčnej zmluvy

Okrem určenia diela a označenia zmluvných strán by mal byť v licenčnej zmluve uvedený tiež spôsob použitia diela, na ktorý autor (resp. poskytovateľ licencie) udeľuje súhlas.

Spôsob použitia diela nie je podstatnou náležitou zmluvy, ktorej nedostatok by mohol spôsobiť jej neplatnosť. Ak spôsob použitia nie je v licenčnej zmluve výslovne uvedený, podľa § 66 ods. 1 AZ: „... platí, že licencia je udelená na spôsob použitia diela nevyhnutný na dosiahnutie účelu zmluvy.“ Ak zmluvné strany do zmluvy uviedli, na aký účel zmluvu uzatvárajú, potom sa môžu na tento účel odvolať a argumentovať, aký spôsob použitia je podľa ich názoru nevyhnutný na dosiahnutie tohto účelu. V praxi toto môže priniesť rôzne sporné situácie pri výklade, aký spôsob je nevyhnutný na naplnenie účelu zmluvy, príp. dokonca spor o tom, aký je účel zmluvy. Ak sa chcú strany vyhnúť takýmto sporom, je vhodné, ak jednotlivé spôsoby použitia diela upravujú priamo v licenčnej zmluve.

Pod výrazom „**spôsob použitia**“ rozumieme použitie v autorsko-právnom význame, t. j. použitie niektorým zo spôsobov uvedených v § 19 ods. 4 Autorského zákona. V súvislosti s použitím diela pokladáme za vhodné citovať z komentára Z. Adamovej k autorskému zákonu⁵: „Použitie diela v autorsko-právnom zmysle je preto treba vykladať zúžene ako použitia demonštratívne vymenované v § 19 ods. 4 a akékoľvek činnosti, ktoré sú im obdobné a boli neskôr umožnené technologickým pokrokom. Tu je potrebné brať do ohľadu aj skutočnosť, že zákonodarca už zahrnul všetky hospodársky významné spôsoby použitia diela v demonštratívnom vymedzení použitia diela v čase prijatia Autorského zákona. Spôsoby použitia diela, ktoré boli všeobecne známe už v čase prijatia Autorského zákona a neboli výslovne uvedené medzi spôsobmi použitia diela v zákone, sa nepovažujú za použitie diela v autorsko-právnom zmysle. Flexibilita definície použitia diela sa tak vzťahuje len na nové spôsoby použitia diela, ktoré sú obdobné už existujúcim spôsobom použitia diela a nemohli byť zahrnuté do vymedzenia použitia diela v čase prijatia Autorského zákona.“

Z cit. znenia je zrejmé, že tak, ako pojem použitie (v autorsko-právnom význame) nezahŕňa sledovanie filmu

(audiovizuálneho diela) konečným užívateľom na súkromné účely⁶, obdobne ani pristupovanie na diaľku k softvéru prevádzkovanému na infraštruktúre poskytovateľa cloudových služieb (SaaS) nebude spadať pod definíciu výrazu „použitie diela“.

V súvislosti so softvérom prichádza najčastejšie k použitiu diela formou **vyhotovenia rozmnoženiny, verejného rozširovania originálu alebo rozmnoženiny**. Do úvahy prichádza tiež **spracovanie diela**, najmä v prípade potreby úpravy počítačových programov – napr. aplikačného programového vybavenia zhotoveného pre objednávateľa na zákazku. Pokiaľ si objednávateľ v rámci vyjednávania zmluvy s dodávateľom nedohodol možnosť vykonať zmeny tohto diela (spracovanie) sám alebo prostredníctvom tretích osôb, môže sa dostať do situácie označovanej ako **vendor lock-in**. Týmto termínom sa označuje situácia, kedy je objednávateľ viazaný výlučne na určitého dodávateľa, pričom k tejto situácii môže dôjsť z rôznych dôvodov. Jedným z nich môže byť aj nevhodne formulovaná licenčná zmluva, ktorá neumožňuje objednávateľovi zasahovať do dodaného diela (softvéru) a vykonať jeho zmeny a úpravy, právo vykonať zmeny je viazané výlučne na pôvodného dodávateľa (nositeľa majetkových autorských práv), ktorý objednávateľovi neudelil súhlas na použitie diela – spracovanie, úpravy a preklad zdrojového kódu do strojového a naopak. Aby objednávateľia takejto situácii predišli, je vhodné, aby licenčná zmluva medzi spôsobmi použitia upravovala právo objednávateľa zasahovať do diela, t. j. vykonať spracovanie diela⁷ a v prípade počítačových programov oprávňovala objednávateľa na preklad softvéru zo strojového kódu do zdrojového kódu a naopak. Zároveň je vhodné upraviť povinnosť dodávateľa odovzdať objednávateľovi zdrojové kódy vrátane súvisiacej podkladovej dokumentácie (ktorá, ako súčasť počítačového programu, je tiež predmetom autorsko-právnej ochrany). Pri formulovaní licenčnej zmluvy (licenčných ustanovení) je vhodné venovať aj týmto otázkam náležitú pozornosť.

Ako sme spomínali v časti o klasifikácii softvéru, pri softvéri zhotovenom na zákazku obvykle dodávateľia majú väčšiu flexibilitu pri vyjednávaní licenčnej zmluvy a príp. vedú určitým spôsobom akceptovať takéto zmluvné dojednania. Ale očakávať, že obdobná licencia (s právom zasahovať do softvéru a obdržať zdrojové kódy) bude udelená pri proprietárnom softvéri, resp. softvérových produktoch (ktoré neboli zhotovené v rámci vytvárania komplexného softvérového diela alebo sú samostatne obchodované), nie je úplne primerané. V tejto súvislosti je preto vhodné, aby licenčné ustanovenia pri vytváraní komplexných softvérových diel obsahovali také licenčné dojednania, ktoré stanovujú spôsob použitia nielen s ohľadom na potreby objednávateľa, ale zohľadnia aj samotnú povahu (druh) softvéru.

Pokiaľ ide o ďalšie náležitosti licenčnej zmluvy, tieto sú

5 ADAMOVIČ, Z., HAZUCHA, B. 2018. *Autorský zákon. Komentár*. Bratislava: C. H. Beck, 2018. s. 145. ISBN 9788089603589.

6 ADAMOVIČ, Z., HAZUCHA, B. 2018. *Autorský zákon. Komentár*. Bratislava: C. H. Beck, 2018. s. 145. ISBN 9788089603589.

7 Podľa § 8 AZ: „*Spracovaním diela je jeho adaptácia, preklad alebo iná úprava diela.*“ In: Zákon č. 185/2015 Z. z., Autorský zákon v znení neskorších predpisov.

upravené v § 65 ods. 1 AZ: „Licenčná zmluva obsahuje najmä spôsob použitia diela podľa § 19 ods. 4, rozsah licencie, čas, na ktorý autor licenciu udeľuje, alebo spôsob jeho určenia a odmenu alebo spôsob jej určenia, ak sa autor s nadobúdateľom nedohodol na bezodplatnom poskytnutí licencie.“

Rozsah licencie môže byť neobmedzený alebo môže byť stanovené vecné alebo územné obmedzenie. Pri licenciách k softvéru je bežné, že niektoré softvérové licencie sú obmedzené územne, či už na územie Slovenskej republiky, príp. inak **územne obmedzené** (napr. sú uvedené konkrétne štáty), alebo sa uvádza, že licencia sa udeľuje celosvetovo. Najmä v prípadoch, ak je záujem na udelení licencie pre iný územný rozsah ako územie Slovenska, je vhodné územný rozsah v zmluve konkrétne upraviť, pretože inak sa uplatní dispozitívne ustanovenie, že licencia platí pre územie Slovenskej republiky (ak dotknutá strana nepreukáže, že z účelu zmluvy vyplýva, že územný rozsah licencie je iný).

Pri licencovaní softvéru sa často uplatňuje aj **vecné obmedzenie**, napr. na určitý počet užívateľov, alebo môže byť použitie softvéru viazané na určité zariadenie, alebo určitú skupinu užívateľov – napr. školské licencie len pre žiakov a študentov, alebo môže byť licencia obmedzená len na zamestnancov objednávateľa softvéru.

Ďalšou náležitosťou zmluvy je **určenie času – trvanie licencie**. Pri licenciách k softvérovým produktom, ku ktorým sú nositeľom majetkových práv zahraničné nadnárodné spoločnosti, sa možno stretnúť s výrazom, že sa udeľuje trvalá (perpetual alebo permanent) licencia. V našom právnom prostredí by tomuto výrazu skôr zodpovedalo udelenie licencie na dobu trvania majetkových autorských práv a s takýmto časovým určením doby trvania licencie sa možno často v licenčných zmluvách uzatváraných medzi slovenskými subjektmi stretnúť.

Obdobne ako pri rozsahu a spôsobe použitia diela aj určenie času trvania licencie nie je podstatnou náležitosťou zmluvy a v prípade, že v zmluve absentuje dohoda zmluvných strán o čase, uplatní sa dispozitívna úprava v § 68 AZ. V takom prípade strany budú musieť preukazovať, aká doba trvania licencie je pre dané dielo s ohľadom na spôsob jeho použitia a účel zmluvy obvyklá. Okrem toho sa môže uplatniť tiež obmedzenie, že táto doba je **najviac rok od udelenia licencie**. Strany častokrát mylne dobu trvania licencie v zmluve neuvádzajú v domnení, že ak dobu neurčia, bude licencia udelená na dobu neurčitú. V zmysle dispozitívnej úpravy podľa cit. ustanovenia by však licencia bola časovo obmedzená, a to na obdobie maximálne jedného roka. Vzhľadom na to je odporúčané, aby strany venovali pozornosť aj prípadnému časovému vymedzeniu licencie, resp. ak majú záujem na udelení licencie „trvalej“, je vhodné uviesť, že sa udeľuje na dobu trvania autorských majetkových práv k dielu.

Ďalšou z náležitostí licenčnej zmluvy je **dohoda o odmene za udelenie licencie**. V zásade platí, že autor (poskytovateľ licencie) má právo na odmenu za udelenie licencie, ale Autorský zákon nevylučuje ani situáciu, aby sa zmluvné

strany dohodli na bezodplatnom poskytnutí licencie. Takúto dohodu o bezodplatnosti licencie by mali zmluvné strany výslovne v licenčnej zmluve uviesť, inak sa uplatní dispozitívne ustanovenie § 69 ods. 5 AZ, podľa ktorého: „Ak nie je v licenčnej zmluve dohodnutá odmena ani spôsob jej určenia, a ani nie je v licenčnej zmluve uvedené, že sa licencia udeľuje bezodplatne, a nevyplýva to ani z jej účelu, platí, že autor má právo na odmenu vo výške, ktorá je obvyklá v čase uzavretia licenčnej zmluvy pri obdobných zmluvných podmienkach.“

V praxi často zmluvné strany budú uvedú, že licencia sa udeľuje bezodplatne alebo najmä pri vývoji softvéru na základe zmluvy o dielo sa možno stretnúť s formuláciou, že cena licencie je zahrnutá v cene diela. Pri výbere vhodnej formulácie je odporúčané konzultovať tiež daňovú, resp. účtovnú stránku, keďže každá z týchto formulácií môže mať určité daňové alebo finančné implikácie.

Pokiaľ ide o samotnú **odmenu**, tá **môže byť určená rôznymi spôsobmi** počínajúc fixnou sumou za licencie, príp. stanovením licenčných poplatkov platených za určité obdobie alebo platených podľa počtu užívateľov. V praxi sa možno stretnúť aj s rôznymi kombináciami, napr. právo na používanie zo strany zákazníka (objedávateľa) je udelené bezodplatne, ale právo na udelenie sublicencie môže podliehať osobitnému súhlasu zo strany poskytovateľa a plateniu dodatočných licenčných poplatkov.

Autorský zákon upravuje tiež možnosť platenia odmeny v závislosti od príjmov alebo výnosov z licencie. Tento spôsob sa využíva napr. vo vzťahu k distribútorom softvéru, ktorí platia „výrobcom softvéru“ odmenu z výnosov stanovenú ako určitý podiel z tržieb. Pri tomto spôsobe platenia odmeny je vhodné dohodnúť si periodicitu predkladania účtovnej dokumentácie, inak sa uplatní dispozitívna úprava Autorského zákona, podľa ktorej také doklady budú predkladané raz ročne.

2.4 Výhradná a nevýhradná licencia, písomná forma

Medzi ďalšie pravidelné náležitosti licenčnej zmluvy patrí tiež dohoda o tom, či sa licencia udeľuje ako výhradná alebo nevýhradná.

Udelenie výhradnej licencie je jednou z výnimiek zo zásady bezformálnosti, nakoľko **výhradná licencia musí byť udelená v písomnej forme**. Výhradnosť musí byť výslovne v zmluve dohodnutá, pretože ak nie je v zmluve uvedené, že sa udeľuje výhradná licencia, platí, že je udelená nevýhradná licencia. Výhradnosť znamená, že autor (poskytovateľ licencie) je povinný sa zdržať sám používania diela (na daný spôsob, na aký udelil výhradnú licenciu) a zároveň na tento spôsob používania nesmie udeliť licenciu tretej osobe. Na druhú stranu, nadobúdateľ je povinný licenciu využívať (ak sa nedohodlo inak) a v prípade nevyužívania je poskytovateľ oprávnený od zmluvy odstúpiť. V praxi sa, napr. pri proprietárnych softvérových produktoch, udeľuje obvykle licencia nevýhradná a výhradné licencie sa udeľujú napríklad pri vývoji softvérových diel na zákazku.

Ako sme už uviedli, súčasný Autorský zákon je v oblasti licencovania postavený na zásade bezformálnosti, t. j. nevyžaduje sa, aby licenčná zmluva bola uzavretá v písomnej forme (okrem výnimiek). Toto je vítaná zmena oproti nedávnej právnej úprave platnej ešte v roku 2013 (do 31. 10. 2013), ktorá vyžadovala písomnú formu aj na licenčnú zmluvu s nevýhradnou licenciou, čo so sebou nieslo viaceré komplikácie pri uzatváraní zmlúv na diaľku, napr. pri uzatváraní už spomínaných klik-wrap „licencií“, ktoré mali skôr povahu konkludentného úkonu a vznikali tak právne otázky, kedy a či vôbec bola takáto zmluva platne uzavretá alebo či bola zmluva neplatná pre nedostatok formy.

V súčasne platnom znení Autorského zákona je písomná forma vyžadovaná na udelenie výhradnej licencie. Aj naďalej je pri prípadnom uzatváraní licenčnej zmluvy na diaľku, príp. s použitím elektronických prostriedkov, vhodné skúmať, či v prípadoch, kedy sa vyžaduje uzavretie zmluvy v písomnej forme, je písomná forma zachovaná. Keďže však aktuálne znenie Autorského zákona vyžaduje písomnú formu len pre výhradnú licenciou, mnoho praktických problémov tým odpadlo, nakoľko dištančný alebo elektronický spôsob udelenia licencie sa používa najmä pri softvérových produktoch, ktoré sú obvykle poskytované pod nevýhradnou licenciou, pre ktorú sa písomná forma nevyžaduje.

3 (Ne)licencovanie v prostredí klaudu (SaaS)

3.1 Cloud computing model

Za poslednú dekádu došlo v oblasti užívania softvéru k veľmi významnému posunu. Zatiaľ čo pred 10 rokmi bol bežným obchodným modelom predaj krabicového softvéru, ktorý bol následne umiestňovaný na servery vo vlastníctve užívateľa, trendom posledných rokov je užívanie softvéru v klaude a užívanie softvéru ako služby (Software-as-a-Service, SaaS).

Tento typ služieb je založený na princípe, kedy si užívateľ od poskytovateľa objedná nielen softvér, ale aj výpočtovú kapacitu hardvéru a infraštruktúru poskytovateľa, na ktorej softvér beží. Službu potom užívateľ využíva prostredníctvom sieťového pripojenia. S týmto trendom sú spojené určité právne aspekty, najmä potom otázka použitia, na ktorú právna úprava doteraz nestačila reagovať.

Prvé snahy o zavedenie klaudu siahajú až do obdobia 60. rokov minulého storočia. Jedným z dôležitých míľnikov bol koncept Salesforce, ktorý v roku 1999 ako prvý uviedol

na trh systém riadenia vzťahov so zákazníkmi (CRM systém) umiestnený v klaude.⁸ Ďalším dôležitým krokom v SaaS bol príchod Web 2.0 v roku 2009, ktorý umožnil príchod napr. Google Apps.⁹

Keďže definícia tzv. cloud computingu môže byť rôzna,¹⁰ je dôležité vychádzať primárne z jednotlivých znakov tohto riešenia. Spravidla ide o model služby na vyžiadanie na poskytovanie prístupu k výpočtovým zdrojom, často založených na virtualizácii a distribuovaných výpočtových technológiách. Architektúra kladových technológií obsahuje vysoko abstraktné zdroje, je v krátkom období ľahko škálovateľná a flexibilná, schopná poskytnúť okamžitú odpoveď, založená na zdieľaných zdrojoch (ako napr. hardvér, databáza, pamäť atď.), ide o službu na vyžiadanie obvykle s platobným systémom „pay as you go“ a programátorskou správou (napr. prostredníctvom WS API).¹¹

Existujú taktiež aj ďalšie charakteristiky cloud computingu, kedy k jeho znakom patrí:¹²

- Samoobslužná služba na vyžiadanie (*On-demand self-service*) – užívateľ môže jednostranne automaticky využívať výpočtové funkcie, ako je čas využitia servera a sieťové úložisko, bez nutnosti interakcie s jednotlivými poskytovateľmi služieb.
- *Broad network* pripojenie – jednoduchý prístup ku kladovým službám cez sieťové pripojenie akéhokoľvek zariadenia s webovým prehliadačom (napr. mobilné telefóny, tablety, notebooky atď.).
- *Resource pooling* – zdieľanie výpočtových zdrojov poskytovateľa s radom užívateľov prostredníctvom niekoľkostranného nájomného modelu s rôznymi fyzickými a virtuálnymi prostriedkami priradenými na dynamickom princípe podľa potrieb užívateľa.
- Pružnosť (*rapid elasticity*) – schopnosť zvýšiť a znížiť, v niektorých prípadoch i automaticky, výpočtový výkon východiskových a prichádzajúcich požiadaviek.
- Meraná služba (*measured service*) – kladové systémy automaticky riadia a optimalizujú využitie zdrojov s použitím schopnosti meracej funkcionality na určitej úrovni abstrakcie vhodnej pre daný typ služby (napr. úložisko, spracovanie, šírka pásma a aktívne užívateľské účty). Využitie zdrojov je možné monitorovať, kontrolovať a hlásiť, čo poskytuje transparentnosť tak pre poskytovateľa, ako pre užívateľa danej služby.

8 Our Story. © Salesforce.com, Inc., 2000 – 2021 [online]. [cit. 14.5.2021]. Dostupné na internete: <https://www.salesforce.com/eu/company/about-us/>

9 A history of cloud computing. © TechTarget, 2000 – 2021 [online]. [cit. 14.5.2021]. Dostupné na internete: <https://www.computerweekly.com/feature/A-history-of-cloud-computing>

10 Porov. napr. ISO/IEC17888.

11 European Network and Information Security Agency, 2009. *Cloud Computing. Benefits, risks and recommendations for information security* [online]. © European Union Agency for Cybersecurity, 2005 – 2021, [cit. 14.5.2021], s. 14. Dostupné na internete: <https://www.enisa.europa.eu/publications/cloud-computing-risk-assessment>.

12 GRANCE, T., MELL, P. 2011. The NIST Definition of Cloud Computing [online]. © National Institute of Standards and Technology, [cit. 14.5.2021], s. 2. Dostupné na internete: <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/Legacy/SP/nistspecialpublication800-145.pdf>.

Najčastejšie používaná definícia cloud computingu je definícia Laboratória informačných technológií (ITL) v Národnom inštitúte pre štandardy a technológie Spojených štátov amerických (NIST). Táto cloud computing definuje ako model umožňujúci všadeprítomný a pohodlný sieťový prístup na vyžiadanie k zdieľanému súboru konfigurovateľných výpočtových zdrojov (napr. sietí, serverov, úložísk, aplikácií a služieb), ktoré môžu byť rýchlo a nenáročne poskytnuté a opäť odobrané, a to bez interakcie poskytovateľa služieb.

Existujú tri základné kategórie cloud computingu.^{13, 14}

- Infraštruktúra ako služba (IaaS) poskytuje užívateľovi virtuálne stroje a ďalší abstrahovaný hardvér a operačné systémy, ktoré je možné ovládať pomocou API služby. Užívateľ teda nespravuje ani nekontroluje základnú kladovú infraštruktúru, ale má kontrolu nad operačnými systémami, úložiskom a nasadenými aplikáciami a prípadne obmedzenú kontrolu nad vybranými sieťovými komponentmi (napr. hostiteľské brány firewall). Medzi príklady patrí Amazon EC2 a S3, Terremark Enterprise Cloud, Windows Live Skydrive a Rackspace Cloud.
- Platforma ako služba (PaaS) umožňuje užívateľovi vyvíjať nové aplikácie pomocou nasadených a konfigurovateľných rozhraní API na diaľku. Ponúkané platformy zahŕňajú vývojové nástroje, správu konfigurácie a platformy nasadenia. Užívateľ teda nespravuje ani nekontroluje podkladovú kladovú infraštruktúru vrátane siete, serverov, operačných systémov alebo úložiska, ale má kontrolu nad nasadenými aplikáciami a prípadne nastavenia konfigurácie pre prostredie hostovania aplikácií. Príkladom sú Microsoft Azure, Force a Google App engine.
- Softvér ako služba (SaaS) umožňuje užívateľovi využívať služby poskytovateľa aplikácie bežiacie na kladovej infraštruktúre. Aplikácie sú prístupné z rôznych užívateľských zariadení prostredníctvom užívateľského rozhrania, ako je webový prehliadač (napr. e-mailový klient) alebo programové rozhranie. Užívateľ nespravuje ani nekontroluje základnú kladovú infraštruktúru vrátane siete, serverov, operačných systémov, úložísk alebo dokonca schopností jednotlivých aplikácií, s možnou výnimkou obmedzeného užívateľského nastavenia konfigurácie aplikácie. Medzi príklady patria online textové a tabuľkové nástroje, služby CRM a služby doručovania webového obsahu (Salesforce CRM, Google Docs atď.).

V článku sa ďalej zameriame na softvér ako službu (SaaS).

3.2 Licencia z pohľadu užívateľa pri modeli SaaS

Ako už bolo spomenuté v úvode tohto článku, právna úprava licencovania softvéru je obsiahnutá v smernici 2009/24/ES a Autorskom zákone. Z hľadiska tejto právnej úpravy je pri modeli SaaS významné, že užívateľ využíva softvér či aplikáciu inštalovanú a prevádzkovanú na infraštruktúre poskytovateľa, teda že sa **k užívateľovi neprenášajú rozmnoženiny softvéru** a nedochádza k jeho distribúcii. Užívateľom sú teda sprístupnené len výstupy, nie softvér sám osebe (v zmysle legálnej definície počítačového programu). Softvér je inštalovaný na infraštruktúre poskytovateľa, „beží“ na infraštruktúre poskytovateľa a užívateľ k nemu len na diaľku pristupuje. Inými slovami dochádza k využitiu online aplikácie prevádzkovej na infraštruktúre poskytovateľa bez toho, aby užívateľovi bola distribuovaná rozmnoženina tohto softvéru. Užívateľ nerozhoduje o tom, kedy bude softvér spustený a ukončený, hoci softvér reaguje na určité príkazy zadané užívateľom, ale nad inštaláciou a následným rozmnožovaním softvéru nemá užívateľ kontrolu. To je rozdiel oproti riešeniam IaaS a PaaS, kedy užívateľ na virtualizovanej hardvérovej infraštruktúre poskytovateľa sám podľa svojho uváženia inštaluje a spúšťa softvér a vytvára tým aj jeho rozmnoženiny.

3.3 Zmluva o poskytovaní SaaS

Zmluva o poskytovaní SaaS uzatváraná medzi užívateľom a poskytovateľom tak bude mať povahu inominátnej zmluvy, pretože nepôjde o žiadny zo spôsobov použitia diela uvedený v § 19 ods. 4 Autorského zákona a na užívanie softvéru v rámci modelu SaaS nepotrebuje užívateľ licenciu (za predpokladu, že nedochádza k prenosu zdrojových kódov do zariadenia užívateľa).

V úvodných ustanoveniach zmluvy je vhodné vyjadriť zámer strán, dôvod uzatvorenia zmluvy a upraviť definície používané v zmluve. Vymedzenie predmetu zmluvy by potom malo obsahovať výslovnú formuláciu o poskytovaní softvéru ako služby vrátane jeho rozsahu (ktorý by mal byť v čo najväčšej možnej miere konkrétny, ale na odvrátenie prípadných komplikácií obsahovať aj zbernú kategóriu, do ktorej spadajú aj nepredvídané doplnkové služby nutné k poskytovaniu dohodnutého softvéru) a príslušné protiplnenie.

Ďalšími dôležitými náležitosťami zmluvy sú počet užívateľov, resp. osôb oprávnených službu užívať, a spôsob jeho zmeny či určenia, právo užívania softvéru, právo na využívanie priestoru na serveroch, úprava (ne)užívania open source softvéru v riešení, prehlásenia a záruky, dojednanie

¹³ European Network and Information Security Agency, 2009. *Cloud Computing. Benefits, risks and recommendations for information security* [online]. © European Union Agency for Cybersecurity, 2005 – 2021, [cit. 14.5.2021], s. 15.

Dostupné na internete: <https://www.enisa.europa.eu/publications/cloud-computing-risk-assessment>.

¹⁴ GRANCE, T., MELL, P. 2011. *The NIST Definition of Cloud Computing* [online]. © National Institute of Standards and Technology, [cit. 14.5.2021], s. 2. Dostupné na internete: <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/Legacy/SP/nistspecialpublication800-145.pdf>.

o odškodnení za zásah do práv tretích osôb (*indemnities*), ochrana predmetov práv duševného vlastníctva vrátane ich užívania, otázky spojené s osobnými údajmi a ochranou dát, mlčanlivosť a úprava nakladania s dátami užívateľa, príp. zmluvné pokuty atď.

Obvykle sa formou prílohy k zmluve pripája tzv. opis práce (*Statement of work, SOW*), niekedy označovaný v preklade tiež ako špecifikácia služieb, ktorý upravuje činnosti poskytovateľa v rámci implementácie riešení či poskytovania doplnkových funkcionalít.

Ďalšou dôležitou súčasťou SaaS zmluvy, ktorá je obvykle riešená v prílohe k zmluve, je dohoda o úrovni poskytovaných služieb (tzv. *Service level Agreement, SLA*). Táto dohoda upravuje garanciu rozsahu, úrovne, intenzity a dostupnosti poskytovaných služieb spoločne s mechanizmami na meranie a kontrolu týchto parametrov, príp. sankčnými nástrojmi a postupmi smerujúcimi k náprave. Dostupnosťou sa potom rozumie stav, kedy užívateľ môže riešenie užívať v dohodnutej miere a kvalite. Bežná úroveň dostupnosti sa pohybuje okolo 98 %, vždy však závisí od povahy konkrétneho riešenia a daných okolností. Práve tejto časti zmluvy by užívatelia mali venovať náležitú pozornosť (ešte pred podpisom zmluvy), pretože dostupnosť služby je pri modeli SaaS kľúčová, keďže určuje, nakoľko môže užívateľ poskytované riešenie využívať a aké obmedzenia v užívaní môže očakávať či predpokladať.

3.4 Licencie z pohľadu poskytovateľa a OSS

Medzi „výrobcom“ softvéru (poskytovateľom licencie) a užívateľom dochádza k vzniku autorskoprávného vzťahu založeného licenčnou zmluvou, upravujúcou právo používania softvéru. Na druhú stranu, medzi poskytovateľom SaaS a užívateľom sa potom vzťah riadi zmluvou o službách (SLA) a nedochádza k žiadnej výmene kódu a nejde o distribúciu softvéru. Toto má viaceré praktické dopady aj napríklad v súvislosti s využívaním open source softvéru a jeho modifikáciou v prostredí klaudu.

V praxi dochádza v prostredí klaudu k častému využitiu modifikovaného open source softvéru (OSS), ale užívateľ nemá (resp. je otázne, či má) právo požadovať zdrojový kód, keďže povinnosť zverejniť modifikovaný zdrojový kód vzniká až v okamihu jeho distribúcie.

Na tento aspekt začali niektorí autori upozorňovať už koncom deväťdesiatych rokov.¹⁵ Na túto problematiku tiež poukázali Bradley M. Kuhn a Eben Moglen,¹⁶ ktorí upozornili, že v rámci licencie GNU General Public Licence verzia 2 („GPL 2“) je možné v rámci riešenia SaaS používať modifikovaný open source software bez povinnosti sprístupniť modifikované zdrojové kódy. Pri tvorbe GNU General Public Licence verzia 3 („GPL 3“) sa potom zvažovalo, či túto úpravu do niektorého z ustanovení zahrnúť, ale nakoniec sa od tohto zámeru upustilo a súčasná úprava v článku 0 GPL 3 stanovuje pravý opak.¹⁷ Vedľa toho však vznikla modifikovaná verzia GPL 3, nazvaná GNU Affero General Public License verzia 3 („AGPL“), ktorej článok 13 stanovuje, že povinnosť sprístupniť zdrojový kód vzniká aj v prípade, kedy je modifikovaný program sprístupnený na diaľku prostredníctvom počítačovej siete. Pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní SaaS tak vždy odporúčame vyžiadať si zoznam použitého OSS a prípadne aj zoznam či prehlásenie s ohľadom na aplikovateľné licencie.

4 Druhotné softvérové licencie a predaj použitého softvéru

Už v roku 2012 Súdny dvor EÚ¹⁸ potvrdil, že softvér „z druhej ruky“ je možné legálne kúpiť alebo predat' pri splnení určitých podmienok.¹⁹ Aj napriek tomu naďalej medzi kupujúcimi pretrvávajú obavy pri nákupe druhotnej licencie. Najmä orgány štátnej správy často volia finančne nákladnejší, ale nový softvér a vyradujú poskytovateľov druhotných licencií z verejných zákaziek.²⁰ Cieľom tejto podkapitoly je zhrnutie základných právnych aspektov druhotných softvérových licencií a súvisiacich rizík.

Druhotné softvérové licencie upravuje najmä článok 4 ods. 1 a 2 a článok 5 ods. 1 smernice o právnej ochrane počítačových programov.²¹ Článok 4 ods. 1 stanovuje, ktoré práva autora počítačového programu sú výlučné a autor ich má právo využívať sám či udeliť povolenie k ich využitiu inej osobe. Medzi tieto výlučné práva uvedené v smernici patrí stále alebo dočasné rozmnožovanie počítačového programu ako celku alebo jeho časti, a to akýmkoľvek prostriedkami a v akejkoľvek forme,²² preklady, spracovanie, úpravy a akékoľvek iné zmeny počítačového

15 O'REILLY, T. 1998. *The New Age of Infoware: Open Source and the Web* [online]. © O'Reilly Media, Inc., 2021. [cit. 3.5.2021].

Dostupné na internete: http://www.oreilly.com/tim/archives/mikro_age_of_infoware.pdf

16 KUHN, B. 2007. *stet and AGPLv3* [online]. SFLC Technology Blog, Software Freedom Law Center. [cit. 3.5.2021].

Dostupné na internete: <http://web.archive.org/web/20080315231323/http://www.softwarefreedom.org/technology/blog/2007/nov/21/stet-and-agplv3/>

17 GNU General Public License. 2007. © GNU Operating System [online]. [cit. 3.5.2021]. Dostupné na internete: <http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.html>

18 Rozsudok vo veci C-128/11 (UsedSoft GmbH vs. Oracle International Corp.) z 3.7.2012.

19 NOVOTNÁ, T. 2017. *Anotace judikátu C-128/11 – UsedSoft*. In: Repozitár judikatury práva informačných a komunikačných technológií [online]. Masarykova univerzita, © 2021. [cit. 3.5.2021]. Dostupné na internete: http://ictjudikatura.law.muni.cz/wiki/C-128/11_-_UsedSoft

20 MAČÍ, J. 2020. *Města i státní podniky ruší IT zakázky. Bojí se softwaru z druhé ruky* [online]. Seznam.cz, a.s., © 2021. [cit. 3.5.2021].

Dostupné na internete: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/mesta-i-statni-podniky-rusi-it-zakazky-boji-se-softwaru-z-druhe-ruky-87743>

21 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov.

22 Článok 4 ods. 1 písm. a) smernice 2009/24/ES.

programu a rozmnožovanie programu z týchto úkonov vyplývajúceho,²³ a ďalej akákoľvek forma verejného šírenia vrátane prenájmu, ktorého predmetom je pôvodný počítačový program alebo jeho rozmnoženiny.²⁴ Smernica v článku 4 ods. 2 okrem toho stanovuje, že prvý predaj rozmnoženiny počítačového programu (vykonaný nositeľom práv či s jeho súhlasom) je vyčerpaním práva na šírenie tejto rozmnoženiny, s výnimkou práva na kontrolu ďalšieho prenájmu.

V článku 5 ods. 1 danej smernice sú potom stanovené výnimky pre určité úkony, pre ktoré nie je nutné získať súhlas autora programu. Týmto sú úkony podľa článku 4 ods. 2 písm. a) a b) (ktoré sú opísané v predchádzajúcom odseku), pokiaľ sú tieto úkony nevyhnutné nato, aby umožnili oprávnenému nadobúdateľovi užívať počítačový program spôsobom, ku ktorému je určený vrátane opravy chyby. Článok 5 ods. 1 zároveň pripúšťa, aby táto výnimka bola zmluvne vylúčená, viac-menej súčasne v ods. 2 zakazuje, aby bolo oprávnenému užívateľovi zmluvne bránené, aby si z programu vytváral záložnú rozmnoženinu, pokiaľ je nevyhnutná na užívanie programu.

Napríklad český právny poriadok sa venuje otázke vyčerpania práva na ďalšie šírenie. Podľa českého autorského zákona je prvým predajom alebo iným prvým prevodom vlastníckeho práva k originálu alebo k rozmnoženine diela v hmotnej podobe, ktorý bol vykonaný autorom alebo s jeho súhlasom na území niektorého z členských štátov EÚ či EHS, vo vzťahu k takému originálu či rozmnoženine diela, právo autora na rozširovanie vyčerpané (a to na území členských štátov EÚ a EHS).²⁵

Do vydania spomenutého rozhodnutia Súdneho dvora vo veci *UsedSoft vs. Oracle International* bol zastávaný skôr názor, že k vyčerpaniu práv autora na rozširovanie rozmnoženín počítačového programu môže dôjsť len pri rozmnoženinách distribuovaných na hmotných nosičoch.²⁶ Súdny dvor však rozšíril túto možnosť i na rozmnoženiny počítačových programov zakúpených online (a to za predpokladu, že nadobúdateľ získava užívacie právo k rozmnoženine počítačového programu na neobmedzenú dobu a netýka sa licencie, ktorú je nutné po určitej dobe znova obnoviť). Inými slovami, Súdny dvor už v roku 2012 explicitne uviedol, že bez ohľadu na to, či je program zakúpený

na dátovom nosiči, alebo zakúpený a stiahnutý z internetu, výlučné práva autora sú touto prvou kúpou vyčerpané²⁷ a prvý nadobúdateľ následne môže počítačový program predat ďalej, pričom každý ďalší nadobúdateľ počítačového programu je oprávneným nadobúdateľom a má právo zhotovovať nevyhnutné rozmnoženiny pre správnu funkciu programu (teda aj sťahovať počítačový program zo stránok autora programu).²⁸ V opačnom prípade by inštitút vyčerpania práva autora nemal praktický dopad, keďže by autor počítačového programu mohol brániť ďalšiemu predaju s odvolaním sa na jeho výlučné právo na rozmnožovanie počítačového programu. Zároveň aj pokiaľ by autor počítačového programu následný predaj zakázal v rámci svojich obchodných podmienok, toto zmluvné dojednanie je bezpredmetné s ohľadom na čl. 5 ods. 2 smernice 2009/24 ES²⁹ a neprihliadalo by sa naň.

Súdny dvor stanovil ďalšie podmienky, ktoré je nutné mať pri predaji druhotnej licencie na zreteli. V prvom rade musí ísť o softvér, ktorý bol pôvodne zakúpený na území EÚ či EHS so súhlasom autora počítačového programu za určité peňažné protiplnenie. Pokiaľ prvý nadobúdateľ predá svoju rozmnoženinu počítačového programu, má povinnosť urobiť svoju rozmnoženinu v danom okamihu nepoužiteľnou.^{30, 31} Súdny dvor ďalej upozornil, že pokiaľ si prvý nadobúdateľ zakúpi licenciu k počítačovému programu pre väčší počet užívateľov, než koľko reálne využije, nie je tento nadobúdateľ oprávnený licenciu ďalej rozdeliť a predat užívacie právo iba k časti licencie.³²

V nadväznom rozsudku vo veci *Aleksandrs Ranks a Juris Vasilevičs*³³ Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ nadobúdateľ opätovne predá na internete rozmnoženiny počítačových programov zakúpených online na nepôvodných fyzických nosičoch, ide podľa Súdneho dvora o obdobnú situáciu, ako keď nadobúdateľ zakúpi počítačový program na hmotnom nosiči, ktorý je následne poškodený, zničený alebo stratený, a tento opätovne predá následne online.³⁴ V oboch prípadoch dôjde podľa Súdneho dvora k vyčerpaniu práva na rozširovanie a nadobúdateľ je oprávnený so svojou licenciou ďalej nakladať (za podmienky, že k okamihu ďalšieho predaja urobí svoju rozmnoženinu nepoužiteľnou)³⁵, v druhej situácii, kedy je zničený pôvodný hmotný

23 Článok 4 ods. 1 písm. b) smernice 2009/24/ES.

24 Článok 4 ods. 1 písm. c) smernice 2009/24/ES. 25 § 14 ods. 2 zákona č. 121/2000 Sb., o práve autorskom, v znení neskorších predpisov.

25 § 14 ods. 2 zákona č. 121/2000 Sb., o práve autorskom, v znení neskorších predpisov.

26 VYLEŤAL, M. 2014. *Software z druhé ruky lze legálně koupit nebo prodat, stačí splnit podmínky* [online]. Lupa.cz, © Internet Info, s. r. o., 2021. [cit. 3.5.2021].

Dostupné na internete: <https://www.lupa.cz/clanky/software-z-druhe-ruky-lze-legalne-koupit-nebo-prodat-staci-splnit-podminky/>

27 Bod 77 rozhodnutie vo veci C-128/11.

28 Bod 80 a 81 rozhodnutia vo veci C-128/11.

29 Citované skôr.

30 Bod 79 rozhodnutia vo veci C-128/11.

31 Spoločnosť Oracle síce argumentovala, že overenie splnenia tejto podmienky sa môže ukázať ako ťažko uskutočniteľné pri programoch predávaných online, Súdny dvor však konštatoval, že aj nositeľ autorského práva, ktorý šíri rozmnoženiny počítačového programu vypálené na hmotný nosič (CD-ROM, DVD), čelí rovnakým ťažkostiam, keďže si ťažko overí, či pôvodný nadobúdateľ nevytvoril rozmnoženiny, ktoré bude užívať aj po predaji hmotného nosiča. Súdny dvor ďalej odporučil na účely vyriešenia tejto ťažkosti využiť ochranné opatrenia technickej povahy, ako sú aktivačné kódy k produktu. In: bod 79 rozhodnutie vo veci C-128/11.

32 Bod 86 rozhodnutia vo veci C-128/11.

33 Rozsudok vo veci C-166/15 (*Aleksandrs Ranks a Juris Vasilevičs vs. Finanšu en ekonomisko noziegumu izmeklešanas prokuratura a Microsoft Corp.*) z 12.10.2016.

34 Bod 51, 52 a 53 rozhodnutie vo veci C-166/15.

35 Bod 55 rozhodnutie vo veci C-166/15.

nosič a licencia má byť opätovne predaná online, je nutný súhlas nositeľa práv, t. j. autora počítačového programu.³⁶ K podmienkam stanovených v rozhodnutí vo veci UsedSoft Súdny dvor doplnil, že nový nadobúdateľ použitej licencie na základe akýchkoľvek dôkazných prostriedkov musí preukázať, že túto licenciu nadobudol oprávnené.³⁷

Z uvedeného výkladu teda vyplýva, že zatiaľ čo pôvodný nadobúdateľ má povinnosť preukázať, že svoju rozmnožninu počítačového programu zmazal či inak urobil nepoužiteľnou, nový nadobúdateľ druhej licencie má povinnosť preukázať, že druhotnú licenciu nadobudol v súlade so zákonom. Okrem toho, pôvodný nadobúdateľ musí získať tiež súhlas autora počítačového programu (nositeľa majetkových práv), ak chce opätovne predat' formu online licenciu k softvéru, ktorý bol pôvodne v hmotnom nosiči. Z judikatúry Súdneho dvora pritom nie je jasné, ktorá strana ponese dôkazné bremeno ohľadom zvyšných podmienok pre legálny predaj druhotných softvérových licencií.³⁸

K otázke rizikovosti nákupu použitých softvérových licencií z druhej ruky je možné uzavrieť, že tento spôsob predaja so sebou nesie zvýšené riziká, ktoré vyžadujú väčšiu obozretnosť kupujúceho, ale tieto riziká sú vyvážené benefitom v podobe finančnej úspory, ktorá môže byť značná. Samotný proces kúpy použitého softvéru tak môže trvať dlhšie (vzhľadom na nutnosť overiť splnenie podmienok legálneho predaja), ale zavedenú prax, ktorá zväčša odmieta distribútorov druhotných licencií, nie je možné označiť z ekonomického hľadiska za úspornú a bez posúdenia ďalších okolností za správnu.

5 Budúcnosť softvérových licencií

Ako sme sa snažili opísať v tomto článku, existujú viaceré rôzne druhy licencií a každá môže obsahovať rad výhod a nevýhod, ich zhodnotenie bude vždy závisieť od konkrétneho užívateľa a jeho potrieb. Aj napriek jednoznačnému príklonu k SaaS riešeniam, ktoré sa v dnešnej dobe tešia veľkej obľube, prekvapivo ani staršie spôsoby distribúcie softvéru a licencií nezanikajú a pre niektoré typy softvéru môže aj zdanlivo zastaralý spôsob, akým je „krabicový softvér“, znamenať jednoznačnú voľbu. Na druhú stranu pri SaaS riešeníach sa celosvetovo zvýšil príjem z predplatného od roku 2015 do súčasnosti viac než päťkrát na čiastku blížiacu sa 123 miliárdam amerických dolárov, čo predstavuje niečo menej než polovicu celosvetových príjmov zo softvérových licencií za rok.³⁹

V prípade novovytvorených a ponúkaných programov nebola pre nových užívateľov voľba predplatného v podobe opakujúcich sa platieb za licenciu prekvapivá, na druhú stranu bolo v uplynulých rokoch zaujímavé sledovať počítačnú nevôľu radu užívateľov pri prechode niektorých „tradičných“ softvérových produktov z pôvodnej krabicovej verzie do režimu SaaS, ako to bolo napríklad pri kancelárskom balíku MS Office alebo pri Adobe Creative Suite. Súčasne bol tento prechod z pohľadu vývojárov celkom pochopiteľný, pretože pri pôvodnej pomerne vysokej obstarávacej cene týchto programov dochádzalo tak k tomu, že rad užívateľov dlho otáľal s prechodom na novšiu verziu a súčasne dochádzalo pri týchto produktoch k masovému porušovaniu práv a obchádzaniu technologických opatrení na ochranu práv.

Prechod na novšie licenčné typy razantne sťažil obchádzanie ochranných prvkov proprietárneho softvéru a užívatelia si zvykli za softvér platiť, aby mali k dispozícii aktualizácie a najnovšie verzie. Súčasne s užívaním softvéru v prostredí klaudu začalo obchádzanie technologickej ochrany strácať na význame, pretože pripojením softvéru k serveru poskytovateľa je okamžite odhalené, či má užívateľ platnú licenciu či predplatné, alebo či sa snaží využívať softvér s neplatným alebo už opakovane použitým licenčným kľúčom.

Záver

Aj napriek tomu, že v súčasnej dobe sa zdá byť zásadný posun od klasických softvérových riešení smerom k SaaS, naďalej zostáva rad oblastí, pre ktoré sa využívanie SaaS nehodí a kde aj v budúcnosti budú pravdepodobne využívané riešenia softvéru inštalovaného priamo na zariadenie užívateľa. Na mysli máme napríklad internet vecí (Internet of things alebo aj IoT). V rámci tohto moderného a neustále sa vyvíjajúceho modelu dochádza k užívaniu softvéru, kedy vedľa seba v rámci jedného riešenia často koexistujú programy s odlišným licenčným režimom. Na správne fungovanie IoT je nevyhnutná sieťová konektivita a mohlo by sa teda zdať, že SaaS bude ideálnou voľbou, no na druhú stranu v prípade užívania SaaS softvéru sme od konektivity celkom závislí a s konektivitou je nevyhnutne spojená aj latencia, ktorá pre rad využití predstavuje zásadnú prekážku. Z tohto dôvodu sa pravdepodobne budeme aj v budúcnosti ešte pár rokov stretávať so všetkými typmi licencií k softvéru, ktoré sme sa snažili v tomto článku v stručnosti opísať.

³⁶ Bod 57 rozhodnutie vo veci C-166/15.

³⁷ Bod 56 rozhodnutie vo veci C-166/15.

³⁸ OTEVŘEL, P. 2014. *Podmínky obchodování s použitým softwarem* [online]. © ITPRAVO.CZ, 2016. [cit. 3.5.2021]. Dostupné na internete: [Podmínky obchodování s použitým softwarem | pravoit.cz](https://www.itpravo.cz/podminky-obchodovani-s-pouzitym-softwarem/)

³⁹ GALLAGHER, A. 2020. *What does the future hold for Licensing in Cloud, Fog, Edge, Mist, and IoT?* [online]. Inish Technology Ventures Ltd. [cit. 3.5.2021]. Dostupné na internete: <https://www.inishtech.com/what-does-future-hold-software-licensing-cloud-fog-edge-mist-iot/>

Je možné predpokladať, že veľká časť vývojárov si v nasledujúcich rokoch stále vystačí s tradičným proprietárnym softvérom, SaaS alebo ich hybridnými modelmi. Nové typy licencií a spôsoby užívania softvéru prinesú nevyhnutne nové technológie, pre ktoré nebudú tieto typy licencií a distribúcie vhodné a ktoré sú v súčasnej dobe ešte len vo vývoji alebo možno dokonca len v myšlienkach vývojárov.

Literatúra

- A history of cloud computing. © TechTarget, 2000 – 2021 [online]. [cit. 14.5.2021]. Dostupné na internete: <https://www.computerweekly.com/feature/A-history-of-cloud-computing>
- ADAMOVIČ, Z., HAZUCHA, B. 2018. Autorský zákon. Komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2018. 1160 s. ISBN 9788089603589.
- European Network and Information Security Agency, 2009. Cloud Computing. Benefits, risks and recommendations for information security [online]. © European Union Agency for Cybersecurity, 2005 – 2021, [cit. 14.5.2021], s. 14 – 15. Dostupné na internete: <https://www.enisa.europa.eu/publications/cloud-computing-risk-assessment>
- GALLAGHER, A. 2020. What does the future hold for Licensing in Cloud, Fog, Edge, Mist, and IoT? [online]. Inish Technology Ventures Ltd. [cit. 3.5.2021]. Dostupné na internete: <https://www.inishtech.com/what-does-future-hold-software-licensing-cloud-fog-edge-mist-iot/>
- GNU General Public License. 2007. © GNU Operating System [online]. [cit. 3.5.2021]. Dostupné na internete: <http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.html>
- GRANCE, T., MELL, P. 2011. The NIST Definition of Cloud Computing [online]. © National Institute of Standards and Technology, [cit. 14.5.2021], s. 2. Dostupné na internete: <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/Legacy/SP/nistspecialpublication800-145.pdf>
- KUHN, B. 2007. Stet and AGPLv3 [online]. SFLC Technology Blog, Software Freedom Law Center. [cit. 3.5.2021]. Dostupné na internete: <http://web.archive.org/web/2008-0315231323/http://www.softwarefreedom.org/technology/blog/2007/nov/21/stet-and-agplv3/>
- MAČÍ, J. 2020. Města i státní podniky ruší IT zakázky. Bojí se softwaru z druhé ruky [online]. Seznam.cz, a. s., © 2021. [cit. 3.5.2021]. Dostupné na internete: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/mesta-i-statni-podniky-rusi-it-zakazky-boji-se-software-z-druhe-ruky-87743>
- NOVOTNÁ, T. 2017. Anotace judikátu C-128/11 – UsedSoft. In: Repozitář judikatury práva informačních a komunikačních technologií [online]. Masarykova univerzita, © 2021. [cit. 3.5.2021]. Dostupné na internete: http://ictjudikatura.law.muni.cz/wiki/C-128/11_-_UsedSoft
- O'REILLY, T. 1998. The New Age of Infoware: Open Source and the Web [online]. © O'Reilly Media, Inc., 2021. [cit. 3.5.2021]. Dostupné na internete: http://www.oreilly.com/tim/archives/mikro_age_of_infoware.pdf
- OTEVŘEL, P. 2014. Podmínky obchodování s použitým softwarem [online]. © ITPRAVO.CZ, 2016. [cit. 3.5.2021]. Dostupné na internete: Podmínky obchodování s použitým softwarem | pravoit.cz.
- Our Story. © Salesforce.com, Inc., 2000 – 2021 [online]. [cit. 14.5.2021]. Dostupné na internete: <https://www.salesforce.com/eu/company/about-us/>
- Rozsudok vo veci C-128/11 (UsedSoft GmbH vs. Oracle International Corp.) z 3.7.2012.
- Rozsudok vo veci C-166/15 (Aleksandrs Ranks a Jurijs Vasilovičs vs. Finanšu en ekonomisko noziegumu izmeklešanas prokuratūra a Microsoft Corp.) z 12.10.2016.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23.04.2009 o právnej ochrane počítačových programov.
- VYLEŤAL, M. 2014. Software z druhé ruky lze legálně koupit nebo prodat, stačí splnit podmínky [online]. Lupa.cz, © Internet Info, s. r. o., 2021. [cit. 3.5.2021]. Dostupné na internete: <https://www.lupa.cz/clanky/software-z-druhe-ruky-lze-legalne-koupit-nebo-prodat-staci-splnit-podminky/>
- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském v znění neskorších predpisov.
- Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znění neskorších predpisov.